

УПУТСТВО ЗА ПИСАЊЕ СЕМИНАРСКОГ, ДИПЛОМСКОГ И МАСТЕР РАДА¹

Структура дела, било да је у форми семинарског рада, дипломског или мастер дипломског рада има следеће делове: Наслов, Извод (Апстракт) на српском и енглеском језику, као и кључне речи на српском и енглеском језику, проширени Резиме на српском језику (до 3 стране), Садржај, Увод, Метод рада, Материјал истраживања, Резултате истраживања и Дискусију (спајају се код писања семинарских и дипломских радова), Закључак, Литература и Прилози.

Наслов

Дати прикладан наслов делу није нимало једноставно. Наслов треба да буде јасан и прецизан тј. да на најадекватнији начин, што потпуније, одражава садржај и предмет рада. Потребно је избегавати дугачке, "развучене" наслове и зато се често прибегава додавању поднаслова који га ближе објашњава.

Напомена за студенете:

Ако вам се током обраде литературе учини да би тема могла да претрпи промене, то је могуће остварити у сарадњи са наставником, и наравно уз ваљане аргументе.

Структура садржаја

На почетку сваког рада треба да постоји Садржај у коме се налазе сви делови рада са упућивањем на одговарајућу страну на којој се поглавље налази.

САДРЖАЈ

I УВОД

1.1. Предмет рада

1.2. Циљ рада

1.3. Полазне хипотезе

II ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ

2.1. Преглед досадашњих истраживања

2.2. Основни појмови

III МЕТОД РАДА

IV МАТЕРИЈАЛ ИСТРАЖИВАЊА (карактеристике истраживаног подручја)

IV РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА /ДИСКУСИЈА

V ЗАКЉУЧАК

VI ЛИТЕРАТУРА

ПРИЛОЗИ

I УВОД

Увод је први "сусрет" читаоца са радом и у њему аутор „дотиче“ саму садржину дела. Циљ му је да читаоца, на неки начин, припреми, "уведе" у проблеме који су предмет дела. У уводу се, по правилу, износе мотиви који су навели аутора да се бави том темом, даје се кратак историјски осврт на проблематику дела, настанак и главне етапе у развоју и решавању проблема којим се дело бави, као и наводи аутора који су се бавили истим проблемом.

Ово поглавље треба да дефинише **предмет рада, циљ и полазне хипотезе** које су постављене у истраживању, било као посебно подпоглавље било као део текста који је одвојен тематским пасусима². Нпр. У односу на садржај и тему рада **Заштита околине непокретних културних добара на примеру манастира Гргетег, предмет рада** су непокретна културна добра, односно заштићена околина око непокретних културних добара, са фокусом на манастир Гргетег; **циљ рада** је да се утврде мере и режими заштите околине (амбијента), а **полазне хипотезе** би биле да се дефинисањем границе заштићене околине и зонирањем у оквиру ње може унапредити досадашњи начин заштите.

Напомена за студенете:

Од студената се очекује да у самом уводу напишу: зашто их је тема "привукла", која су главна питања, тезе којима ће се аутор (студент) у свом раду бавити. Уколико сте имали проблеме током израде теме, а они су се односили на оскудну литературу, немогућност приступа материјалу из неког разлога, и то у уводу треба написати.

---

¹ За писање овог Упутства је коришћена следећа литература: **Šamić M.**, 1968. *Kako nastaje naučno delo*, Zavod za izdavanje udžbenika, Sarajevo; **Šešić B.**, 1974. *Opšta metodologija*, Naučna knjiga, Beograd; **Упутство за формирање репозиторијума докторских дисертација**, Универзитет у Београду, 2011.

² У прилогу 2 се налаз детаљније информације.

II ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ

У теоријским основама треба дати преглед досадашњих истраживања, примере из домаће и светске праксе, у односу на које су дефинисани основни појмови који се у раду користе. У овом делу се може наслутити и која ће се метода користити, односно које су теориске основе за дефинисање методе рада.

Напомена за студенете:

У овом делу рада треба изнети резултате вашег истраживања који се односе на преглед примарних и секундарних извора података.

III МЕТОД РАДА

У овом делу рада се даје детаљан опис начина рада, поступно по фазама: прикупљање литературе (примарне и секундарне), обрада прикупљених података, време и место истраживања, начин истраживања (теренска истраживања), начин обраде података (ГИС, статистичка метода), узорак, тестирање хипотезе, ...

IV МАТЕРИЈАЛ РАДА

Дефинисање истраживаног подручја – основне карактеристике истраживаног подручја: историјске, просторне, географске, еколошке, демографске, културно – социјалне....

V РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА /ДИСКУСИЈА

Подразумева уопштавање: објашњавање добијених резултата рада; анализу, објашњење, коментар у циљу што боље презентације резултата рада. Треба истаћи уочене значајне резултате рада (просторне анализе или статистичке обраде....). У исто време, треба направити корелацију између обрађене литературе и резултата рада (цитирање домаћих и страних аутора).

Ово поглавље говори о креативности, знању, искуству аутора у односу на резултате и самим тим указује на вредност аутора.

V ЗАКЉУЧАК

Закључна разматрања представљају завршни део рада који садржи одговоре на питања постављена у Уводу, односно најважнија решења постављеног проблема истраживања. Закључна разматрања представљају на систематичан, концизан и језгровит начин изложу синтезу свих релевантних сазнања, информација, ставова, научних чињеница, теорија и закона који су изнесени у аналитичком делу мастер рада. По свом облику закључна разматрања морају да одговарају законима логике и да се заснивају на деловима (тезама) изложене тематике.

Овај део рада је дискусија, он представља синтезу свих завршених ставова, сазнања, релевантних чињеница целокупног писаног дела и одговор је на основну идеју теме.

Од кандидата се очекује да покаже, на основу стеченог знања, способност анализе проблема, приказа решења и конципирања закључака, односно повезивање добијених сазнања са теоријским полазиштем, као и упоређивање добијених резултата са налазима ранијих истраживања.

Обим, слично обиму увода, не би смео бити ни прекрatak ни преобиман. Он би требало да износи највише до десет посто (10%) од обима мастер рада.

У закључним разматрањима не би требало цитирати друге ауторе.

Закључак треба да садржи и перспективе проблема које аутор види, као и потребе будућих истраживања у тој области.

VI ЛИТЕРАТУРА

Списак литературе налази се на крају рада, у одељку Литература, почиње на посебној страници и садржи само референце које су цитиране у тексту рада.

Постоје разни системи цитирања (нпр. харвардски, ванкуверски, APA – American Psychological Association, MLA – Modern Language Association) са модалитетима. Најчешће се користи ванкуверски или харвардски стил цитирања литературе (референци) (Прилог 1).

Код ванкуверског стила редослед референци је одређен редоследом њиховог појављивања у тексту рада и бележи се арапским бројевима, док је код харвардског стила дат азбучним/абecedним редом презимена аутора или наслова документа и бележи се арапским бројевима..

ПРИЛОЗИ

Дело може да има и свој додаток. У њега се уноси све оно што није неопходно у тексту, а може да буде од интереса за читаоца. Додатак обично садржи разне табеле, узорке и формуларе, илустративни материјал, анкетне листиће, фотографије, фотокопије разних докумената итд.

УПУТСТВА ЗА ОБЛИКОВАЊЕ СЕМИНАРСКОГ И ДИПЛОМСКОГ РАДА³

Рад треба да буде штампан на папиру формата А4 (210x297mm) са маргинама од 30mm. Страна може имати највише 1800-2200 знакова и не сме имати више од 35 редова. Текст сваке стране треба да буде логично подељен у одељке.

Текст се штампа једнострано и стране треба да буду нумерисане.

Броје се све стране од Увода до краја рада.

Нумерација се пише у доњем десном углу.

Облик писма (фонт) којим се штампа рад треба да буде типа антиква (серифни фонтови, нпр *Times New Roman*). Величина писма у тексту рада треба да буде 12 типографских тачака. Величина писма у тексту за насловну страну налази се у примеру на крају овог документа.

Све табеле и слике треба да имају одговарајући наслов и да буду нумерисане.

Бројеви и наслови табела налазе се увек изнад табела.

Бројеви и наслови слика налазе се увек испод слика.

Ако илустрација није изворни допринос аутора обавезно је навођење извора (ако је илустрација већ објављена), односно аутора (ако илустрација још није објављена) од којег је преузета. Извор се наводи непосредно испод илустрације.

Ако је илустрација репродукција уметничког дела, наводи се аутор (ако је познат), наслов, као и остали неопходни подаци релевантни за поједине уметничке врсте.

Опште правило је да се у свим писаним радовима увек јасно мора одвојити туђи текст и туђи подаци од ауторовог текста, његових закључака, идеја, података и сл. Од других аутора се могу преузети мањи делови текста, али се то увек мора означити наводницима, уз тачно навођење на уобичајен начин у тексту и литератури одакле је текст преузет.

Предати радови морају бити укоричени у броширани или тврди повез.

Електронска верзија рада мора бити идентична штампаној и у pdf формату.

---

³ Упутство за формирање репозиторијума докторских дисертација, Универзитет у Београду, 2011.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске или Мастер или Основне академске студије
Мастер или Модул: Студије .....

Име и презиме

НАСЛОВ РАДА
Врста рада (Мастер, Дипломски рад; Семинарски рад; .....

Предмет:

Ментор:

Месец, година

Прилог 1.

Литература

У случају коришћења харвардског стила у тексту рада се пишу ауторово презиме и година публикација цитиране референце. Ако постоје само два аутора, могу се писати презимена оба аутора. Уколико има више аутора, препоручује се да се наводи име првог, а иза се додаје: и др. (енгл: et al.).

Институција уместо аутора

General Assembly of United Nations (2006), Convention on the Rights of Persons with Disabilities and the Optional Protocol United Nations The Convention on the Rights of Persons with Disabilities and its Optional Protocol, New York
Други тип (докторска дисертација, дипломски рад и сл.)

Драгичевић Н. (2009), Поновно коришћење информација у јавном сектору, дипломски рад, Факултет организационих наука

Чланак у часопису:

Klug H. (2002), Straining the Law: Conflicting Legal Premises and the Governance of Aquatic Resources, Society & Natural Resources: An International Journal, Volume 15, Issue 8, Pages 693 – 707

2 Милић, Н., Цитирање литературе у научном раду,

<http://www.med.bg.ac.rs/dloads/nastavni%20statistika/uze%20specijalizacije/Citiranje%20literature%20u%20naucnom%20radu.pdf>, (26. 12. 2010.)

Чланак у часопису електронско издање:

Дракулић М., Дракулић Р. (2010), Европска перспектива регулисања Интернет услуга: изазов традиционалном европском праву“, Телекомуникације, br. 6,

http://www.telekomunikacije.rs/aktuelni_broj/prof_dr_mirjana_drakulic_mr_ratimir_drakulic_evropska_perspektiva_regulisanja_internet_usluga_izazov_tradicionalnom_evropskom_pravu.299.html

Чланак на скупу:

Krivokapic Dj., Drakulic M., Jovanovic S. (2010), Provision of Games of Chance over internet in Republic of Serbia: Current Legal Problems, SymOrg 2010, Zlatibor, Zbornik radova, str. 38 – 48.

Наслови радова, књига, чланака, докумената могу бити под знацима навода и у италику.

Уколико се користи ванкуверски стил, цитиране библиографске јединице (референце) обележавају се у самом тексту рада арапским бројевима према редоследу појављивања.

Пример:

Књига:

Дракулић М., Основи Пословног права, Београд, Факултет организационих наука, 2001.

Други тип (докторска дисертација, дипломски рад и сл.)

Драгичевић Н., „Поновно коришћење информација у јавном сектору“, дипломски рад, Београд, Факултет организационих наука, 2009.

Чланак у часопису:

Klug H., “Straining the Law: Conflicting Legal Premises and the Governance of Aquatic Resources”, Society & Natural Resources: An International Journal, Volume 15, Issue 8, 2002, Pages 693 – 707

Чланак у часопису електронско издање:

Дракулић М., Дракулић Р., „Европска перспектива регулисања Интернет услуга: изазов традиционалном европском праву“, Телекомуникације, 6/2010.,

http://www.telekomunikacije.rs/aktuelni_broj/prof_dr_mirjana_drakulic_mr_ratimir_drakulic_evropska_perspektiva_regulisanja_internet_usluga_izazov_tradicionalnom_evropskom_pravu.299.html

Чланак на скупу:

Krivokapic Dj., Drakulic M., Jovanovic S., „Provision of Games of Chance over internet in Republic of Serbia: Current Legal Problems“, SymOrg 2010, Zlatibor, Zbornik radova, 2010., str. 38 – 48.

Wikipedia не може бити релеванта референца.

Уколико се користе извори преузети са интернета мора се тачно означити назив документа или позив на чланак, е књигу, са свим релевантним подацима³.

Електронска пошта (e-mail), билтени, службена писма, дискусије стручњака у групама, форумима сматрају се личном комуникацијом, јер нису приступачни свима. Лична комуникација се, ако је то неопходно, може цитирати само у оквиру текста (у малој загради) и не сме да буде на страници са референцама.